

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Co/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517202436
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3517202436.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: P., proti žalovanej: K., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu a o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 28. novembra 2018, č.k. 12C/17/2017-173, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozhodnutím súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovanej k nehnuteľnostiam v katastrálnom území C. zapísaným na LV č. XXXX pod bodom XX a XX u každého vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2-ica, vedeného Okresným úradom C., katastrálny odbor ako byt č. XX vo vchode č. X na X. poschodí v dome súp. č. XXX postaveného na parcele registra „C“ č. XXXX a podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 6404/196215 a toto vyporiadal tak, že žalovaná sa stáva výlučným vlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území C. zapísaných na LV č. XXXX vedeného Okresným úradom C., katastrálny odbor ako byt č. XX vo vchode č. X na X. poschodí v dome súp. č. XXX postavenom na parcele registra „C“ č. XXXX a podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 6404/196215. Výrokom II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi ako náhradu za spoluvlastnícky podiel sumu 27.450,- Eur, a to tak, že sumu 10.000,- Eur je povinná zaplatiť do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a od nasledujúceho mesiaca formou splátok vo výške 150,-Eur vždy do 25. dňa v mesiaci, pod hrozbou straty výhody splátok, keď nezaplatením jednej splátky sa stáva splatný celý dlh. Výrokom III. o trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi právo voči žalovanej na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva strán sporu k nehnuteľnostiam v katastrálnom území C. zapísaným na LV č. XXXX pod bodom XX a XX t.č. u každého vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2-ica vedeného Okresným úradom C., katastrálny odbor ako byt č. XX vo vchode č. X na X. poschodí v dome súp. č. XXX postavenom na parcele registra „C“ č. XXXX a podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 6404/196215 uvádzajúc, že po odchode zo spoločnej domácnosti býva od roku 2013 v inej nehnuteľnosti, nemá záujem naďalej zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam a potrebuje finančné prostriedky, najmä na plnenie vyživovacej povinnosti a rekonštrukciu nehnuteľnosti, v ktorej momentálne býva. Žalobca sa snažil opakovane so žalovanou ako bývalou manželkou mimosúdne dohodnúť na spôsobe vyporiadania, avšak žalovaná dvakrát odmietla prevziať jej adresovanú zásielku s návrhom na mimosúdne vyporiadanie. Žalobca návrh zaslal i prostredníctvom dcéry, takže žalovaná o návrhu vedela. Neúspešné boli aj telefonické snahy o mimosúdne vyporiadanie. Sporné nehnuteľnosti sú nedeliteľné, žalobca sporné nehnuteľnosti neužíva a do svojho výlučného vlastníctva ich prikázať nechce, a preto navrhol vyporiadať podielové

spoluvlastníctvo prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalovanej, ktorá nehnuteľnosti užíva s povinnosťou výplaty voči nemu. Žalovaná žiadala žalobný návrh v celom rozsahu zamietnuť a žalobcu zaviazat' na náhradu trov konania. Dôvodila, že je irelevantné sa zaoberať tým, akým spôsobom boli nadobudnuté nehnuteľnosti, pretože faktom je, že sú v podielovom spoluvlastníctve, rovnako tak príčinami rozpadu vzťahu medzi žalobcom a žalovanou, čo nemá vplyv na konanie. Má za to, že v konaní bolo preukázané, že sú tu dané dôvody hodné osobitého zreteľa pre ktoré je dôvod žalobu zamietnuť a to skutočnosť, že dcéra žalobcu a žalovanej má nielen trvalý pobyt v byte (nehnuteľnosť, ktorá je predmetom vypořádania), ale má v tomto byte vytvorený svoj domov, v súvislosti s čím poukazuje na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu. Mal. dieťa má právo na ochranu svojho domova a tento záujem musí byť prvoradý aj pri rozhodovacej činnosti súdu.

3. Za aplikácie ust. 161 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka na zistený skutkový stav, po ustálení, že podieloví spoluvlastníci sa nedohodli na zrušení spoluvlastníctva a vzájomnom vypořádání nehnuteľností v k.ú. C., zapísaných na LV č. XXXX, ktoré sú v prospech každého vedené vo veľkosti 1 spoluvlastníckeho podielu, toto s poukazom na využitie práva žalobcu domôcť sa jeho zrušenia a vypořádania súd prvej inštancie zrušil s tým, že nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej, ktorú zároveň zaviazal na výplatu spoluvlastníckeho podielu v prospech žalobcu. Zaoberajúc sa argumentáciou žalovanej, že existujú dôvody hodné osobitého zreteľa pre zachovanie podielového spoluvlastníctva dospel k záveru, že ide len o dôvody, pre ktoré je dôvodné prikázať predmetné nehnuteľnosti do vlastníctva žalovanej, nie pre zamietnutie žaloby. Podľa jeho názoru ďalšie trvanie podielového spoluvlastníctva má vplyv na zhoršujúce sa vzťahy medzi stranami sporu ako rodičmi maloletej L. návzjom a tiež s maloletou, ktorú takto vtiahli rodičia do sporu, pretože sa nevedia dohodnúť (keďže žalovaná ako matka odvodzuje dôvody pre zamietnutie žaloby od jej maloletosti). Následne súd rozhodoval o výške povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu za nadobudnutý spoluvlastnícky podiel, pričom medzi stranami sporu nebola sporná veľkosť spoluvlastníckeho podielu, ale bola sporná hodnota predmetných nehnuteľností, teda i výška vyplácanej náhrady a spôsob zaplataenia zo strany žalovanej. Žalobca nesúhlasil s povolením splátok. Pri určení výšky náhrady súd vychádzal zo všeobecnej hodnoty nehnuteľností stanovenej na základe predložených listinných dôkazov - z vyjadrení realitných kancelárií a vyjadrenia C.. C. E. a ustálil hodnotu nehnuteľností na sumu 54.900,- eur, vychádzajúc z ktorej žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 27.450,- eur. Pri úvahe súdu o povolení splátok na splnenie rozsudkom uloženej povinnosti uviedol, že je potrebné vychádzať z okolností konkrétneho prípadu, z povahy prejednávanej veci a priznaného nároku, z osobných a majetkových pomerov účastníkov, ale zároveň aj zo zásady úmernosti určených splátok k výške priznanej pohľadávky, zohľadniť nielen dopad na situáciu dlžníka, ale aj veriteľa v tom zmysle, či určením splátok nedôjde k neúmernému zvýhodneniu dlžníka na úkor veriteľa. Poukázal na svoju povinnosť stanoviť podmienky splátok a ich zročnosť tak, aby došlo k postupnému splácaniu priznaného plnenia v reálnom čase. Je zrejmé, že povolenie splátok povinnému subjektu (žalovanej) je vždy zásahom do práva oprávneného subjektu (žalobcu) na dosiahnutie priznaného plnenia, avšak tento zásah je vyvážený právom povinnej na zachovanie dôstojných životných podmienok. Za aplikácie § 232 CSP posúdil, že pre žalobcu je prijateľnejšie dosiahnuť dobrovoľné plnenie, hoci postupne, než byť odkázaný na neistý výsledok exekučného konania v prípade neschopnosti povinnej zaplatiť priznané plnenie naraz, a preto súd po posúdení osobných a majetkových pomerov žalovanej pri rozhodovaní o povolení splniť povinnosť v splátkach súd vezmúc do úvahy možnosť žalovanej získať finančné prostriedky a nutnosť zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, ako aj právo žalobcu na zaplataenie náhrady za jeho spoluvlastnícky podiel, povolil žalovanej zaplatiť uloženú povinnosť v podľa neho primeraných splátkach a to tak, že sumu 10.000,- eur je povinná zaplatiť do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a od nasledujúceho mesiaca formou splátok vo výške 150,- eur vždy do 25. dňa v mesiaci, pod hrozbou straty výhody splátok, keď nezaplataením jednej splátky sa stáva splatný celý dlh. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom konaní súd žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel, a preto žalobcovi ako strane úspešnej v spore vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadli obe strany sporu.

5. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v ním podanom odvolaní napadol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., v časti o lehote plnenia prisúdenej výplaty, navrhujúc odvolaciemu súdu

jeho zmenu tak, že žalovanej bude uložená povinnosť vyplatiť mu náhradu za spoluvlastnícky podiel vo výške 27.450,- eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery) namietal neopodstatnenosť stanovenia lehoty splatnosti v zmysle rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, že čiastku 10.000,- eur mu žalovaná vyplatí do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia a zvyšnú čiastku prakticky 2/3-inovú mu má vyplatiť formou splátok po 150,- eur mesačne. S týmto nemôže súhlasiť s poukazom na to, že pri súdom prvej inštancie stanovenej výške splátky by mu náhrada za spoluvlastnícky podiel bola vyplatená po viac ako 9 a pol roku, čo je neakceptovateľné a odôvodnenie takto stanovenej lehoty splatnosti nemá oporu v skutočnostiach plynúcich z obsahu spisového materiálu, navyše ako také je nepreskúmateľné (čím uplatňuje tiež dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP). Žalovaná je zamestnaná ako kvalifikovaná zdravotná sestra s mesačným príjmom podľa predložených výplatných pásov v priemere 650,- eur. Žalobca prispieva na výživu maloletej mesačne 250,- eur, a teda podľa jeho názoru, aj vzhľadom na ďalšie skutočnosti uvádzané v rozhodnutí, stručné zhrnutie finančnej situácie žalovanej ako zlej, nemá opodstatnenie. Je potrebné si uvedomiť, že žalovaná sa stane výlučnou vlastníčkou X-izbového bytu, ktorý je predmetom konania, teda nadobudne majetok nemalej hodnoty. V bankových inštitúciách sú dostupné hypotekárne úvery, prostredníctvom ktorých výplatu podielu žalobcovi môže žalovaná financovať. Poukazuje tiež na zámer žalovanej previesť predmetný byt do vlastníctva dcéry po nadobudnutí jej plnoletosti, čím ho chce diskvalifikovať z práva domáhať sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva vo vedomí, že žalobca ako otec by spor proti svojej dcére nevedol. Nie je dôvod, aby v zmysle stanovenej výplaty žalovanú 10 rokov on úveroval. Je potrebné tiež prihliadnuť aj na správanie žalovanej, keď táto nereflektovala na snahy žalobcu trvajúce viac ako rok o mimosúdnu dohodu, prostredníctvom čoho by sa predišlo trovám. Naopak, žalovaná spôsobovala prietahy v konaní. Nepreberala zásielky zo súdu, nekomunikovala so žalobcom, nezanedbateľný je tiež jeho dôvod opustenia spoločnej domácnosti na jej strane, ktorý spočíval v jej nevere. Rozhodnutie súdu v tomto smere považuje za neprimeraný a neoprávnený zásah do jeho základného ľudského práva garantovaného ústavou vlastníť majetok a s týmto aj nakladať. Rozhodnutie nie je voči nemu spravodlivé ani zákonné, je jednostranne produkované na ťarchu žalobcu. Žalobca je takto vystavený vysokému riziku s neistým výsledkom, ktoré riziko je nepopierateľné a neprimerane vysoké. Žalobca bol nútený po opustení bytu zavinením žalovanej zabezpečiť si bývanie, bol nútený vziať si úver, ktorý spláca. Nadobudnutá nehnuteľnosť navyše vyžaduje rekonštrukciu, ktorú však zo 150,- eurových mesačných splátok nie je možné zabezpečiť. Pri rozhodovaní o splátkach vo svetle ust. § 232 CSP je potrebné vziať do úvahy nielen majetkové pomery povinného v kolízii s výškou priznaného plnenia, ale aj hľadisko ochrany oprávneného v tom smere, či takýmto rozhodnutím nebudú nad primeranú mieru dotknuté jeho záujmy. Výnimka, ktorú uplatnil súdu prvej inštancie, nemala opodstatnenie.

6. Žalovaná vo svojom odvolaní, smerujúcom voči všetkým častiam napadnutého rozhodnutia, navrhovala odvolaciemu súdu zmenu napadnutého rozhodnutia tak, že žaloba bude zamietnutá a jej bude priznaný plný nárok na náhradu trov konania. Dôvodila, že pred súdom prvej inštancie poukazovala na dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré bolo potrebné podľa jej názoru žalobu zamietnuť, ktoré spočívajú v tom, že v nehnuteľnosti spolu s ňou býva spoločná dcéra jej a žalobcu, ktorá je maloletá, študuje a sústavne sa pripravuje na budúce povolanie. Zrušením a vyporiadanim podielového spoluvlastníctva by tak neutrpla len žalovaná, ale predovšetkým ich nepľnoletá dcéra o to viac, že majetkové pomery žalovanej neumožňujú žalobcu vyplatiť, byt by bolo nutné predať a žalovaná následne by nebola schopná finančne zabezpečiť nové bývanie pre seba a ich spoločnú dcéru. Vzhľadom na svoju situáciu nevedela by zabezpečiť bývanie v rovnakej lokalite, kde by ich dieťa malo vytvorený domov, zázemie a sociálne väzby. O ich existencii svedčia výpovede svedkov tak L. J., ako aj J. J.. Podľa jej názoru došlo k naplneniu odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie). Nerozporovala, že strany sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, o zrušenie a vyporiadanie ktorého spoluvlastníctva v posudzovanej veci ide. Žalobca má po odchode zo spoločnej domácnosti zabezpečené vlastné bývanie, ktoré financuje na úver, nemá záujem zotrvať v podielovom spoluvlastníctve so žalovanou. Nespochybňuje, že nikoho nemožno nútiť, aby v podielovom spoluvlastníctve zotrval. Faktom však je, že ust. § 142 OZ umožňuje v prípade existencie dôvodov osobitného zreteľa návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietnuť, pričom podľa jej názoru ona dostatočne osvedčila existenciu takýchto osobitných dôvodov, ktoré spočívajú v záujme tretej osoby, a to ich maloletej dcéry, ktorú skutočnosť namietala už pred súdom prvej inštancie, poukazujúc tiež na uznesenie NS SR zo dňa 14.11.2013 pod sp. zn. 6Cdo/279/2012, ktorý odobruje jej stanovisko v tomto smere a ktorý je súdnou praxou plne akceptovaný. Zo záverov tohto rozhodnutia vyplýva, že na dôvody hodné

osobitného zreteľa súd prihliada na námietku žalovaného, ak sú dokazovaním preukázané, a pokiaľ ide o tak závažné dôvody, pre ktoré je nutné dať prednosť záujmom na zrušení vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, je možné takúto žalobu zamietnuť. Za takýto dôvod v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu je akceptovaný aj záujem mal. dieťaťa na zachovaní domova, ktoré sa v predmetnom byte cíti ako doma, má tu vlastnú detskú izbu, vytvorené sociálne väzby, od malička v tejto lokalite vyrastá a nechce sa sťahovať inde. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ona ako matka nemá finančné prostriedky, aby mohla zabezpečiť dieťaťu adekvátnu náhradu a tiež nie je schopná vyplatiť náhradu za podiel žalobcovi, keďže finančné zdroje nemá k dispozícii a nevie ich zabezpečiť ani z úveru. Žalobca je zamestnaný v O., jeho príjem je značne vyšší ako jej. Má vlastný rodinný dom, hoci financovaný na úver. V krajnom prípade sa môže zdržať rekonštrukcie svojej nehnuteľnosti a uprednostniť záujem maloletého dieťaťa, ktorý by mal byť každému rodičovi prvoradý. Jej finančná situácia jej neumožňuje riešiť vzniknutú situáciu iným spôsobom, ako predajom nehnuteľnosti, čo vyústi do sťahovania. Dodatočne sa dozvedela, že žalobca tiež vlastní ďalší byt, nachádzajúci sa v k.ú. D. P.. Zamietnutím návrhu na zrušenie podielového spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie by tak neutrpel žiadnu ujmu. Namieťa tiež výšku ceny nehnuteľnosti ustálenú súdom prvej inštancie, ktorá je podľa jej názoru nadhodnotená. Nie je jej zrejmé, na akom základe bol prijatý súdom záver o hodnote bytu vo výške 54.900,- eur. V tomto sa súd nekriticky stotožnil s vyjadrením realitného makléra predloženým žalobcom. Celá suma výplaty by mala byť len v splátkach. Napáda tiež výrok o trovách konania, na náhradu ktorých bola voči žalobcovi zaviazaná. Návrh žalobcu neprijala z objektívnych dôvodov. Súd na toto nebral pri závere o tom, kto bol procesne úspešný, ohľad. Nevysporiadal sa aj v tomto smere s okolnosťami hodnými osobitného zreteľa, ktoré tu nepochybne sú na jej strane jednak zo sociálneho aspektu, ako aj vo vzťahu k okolnostiam sporu. V tomto smere aj ona posúdiac obsah odvolania, uplatňuje tiež dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP - nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia).

7. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedol, že s jej odvolacou argumentáciou nesúhlasí. Predovšetkým podľa jeho názoru neuviedla žiadne také okolnosti hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo namieste jeho žalobu zamietnuť a podielové spoluvlastníctvo nevyporiadať. Jednak v predmetnom byte dieťa s matkou nebýva nepretržite, ale bývajú aj v K. u matkinho priateľa a dieťa vzhľadom na skutočnosť, že začalo minulý rok chodiť na strednú školu, si vytvára nové kamarátske väzby so svojimi spolužiakmi, sama dcéra potvrdila, že v škole sa cíti dobre a má v kolektíve kamarátky, teda netrpí žiadnou poruchou, ktorá jej bráni sa etablovať v novom kolektíve. Pokiaľ matka odkazuje na jej najlepšiu kamarátku, ktorá býva v blízkosti dotknutého bytu, práve táto chodí s dieťaťom do tej istej školy v P., avšak býva na internáte, takže sa s ňou dcéra stretáva len počas víkendov. Žalobca nemá záujem dcéru so žalovanou vyhodiť z bytu, ako to sa snaží podsúvať žalovaná. Ide len o jej fabulácie na vyvolanie súcitu a negatívne ovplyvňovanie dcéry voči nemu. Nepravdivo tiež tvrdí, že jej situácia neumožňuje riešiť či už výplatu, či bývanie. Žiadnym spôsobom nepreukázala odmietnutie hypotekárneho úveru bankou, napríklad pre nedostatočný príjem. Naopak, žalobca predložil ponuky viacerých finančných ústavov, ktoré by žalovanej hypotekárny úver bez problémov poskytli, čo však táto od počiatku odmieta. Od počiatku má on snahu ponechať byt žalovanej, samozrejme pri existencii uspokojenia nároku na vyplatenie jeho podielu. Nekoná v rozpore so záujmom maloletej. Maloletosť dieťaťa, ktoré malo v čase podania vyjadrenia XX rokov, nič nemení na tom, či žalobca by mal takúto žalobu podávať až po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa, nakoľko v tom čase bude dcéra v 3. ročníku strednej školy, a teda ani v tom čase nebude mať z tohto pohľadu bytovú otázku vyriešenú. Žalovaná nie je ochotná pre záchranu domova dcéry zjavne nič urobiť a sústreďuje sa len na to, aby manipulovala s vlastníckym právom žalobcu spôsobom, že ho chce prinútiť spoluvlastnícky podiel previesť na dcéru, keď bude mať XX rokov, uvádzajúc, že ona to má v pláne urobiť. Ide o špekuláciu motivovanú predpokladom, že žalobca potom nebude chcieť viesť spor s dcérou. Nie je mu zrejmé, čo má s predmetným sporom skutočnosť, že žalobca je spoluvlastníkom bytu v k.ú. D. P.. Opätovne poukazuje na dôvody, pre ktoré opustil spoločnú domácnosť, a to neveru žalovanej. Pokiaľ žalovaná namieťa cenu nehnuteľnosti, táto bola určená súdom posúdením oboma stranami poskytnutých dôkazov s tým, že preverení na samotnom pojednávaní bola posúdená ich dôveryhodnosť. Pokiaľ ide o trovy konania, aj o týchto bolo rozhodnuté spravodlivo, pretože žalobca v dôsledku nečinnosti žalovanej bol prinútený k podaniu žaloby.

8. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že s jeho dôvodmi nesúhlasí a toto považuje za neopodstatnené. Odkazuje na obsah ňou podaného odvolania, výplata náhrady v splátkach zohľadňuje objektívny stav na jej strane v tom, že nie je v jej možnostiach splatiť dlh jednorazovo. Návrhy na získanie úveru z jej strany sú hypotetické. Žalobca sa snaží vytvoriť dojem o

tom, že ona žije nad pomery. Snaží sa presvedčiť súd, že jej výdavky sú neprimerane vysoké. Na druhej strane sa snaží vytvoriť dojem, že on priznané finančné prostriedky potrebuje. Žiada, aby odvolací súd jeho odvolaniu nevyhovel.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej "CSP"), po zistení, že odvolania podali v zákonnej lehote strany, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie v odvolaniach dotknutých častiach vydané podľa § 359 CSP, proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný, že spĺňajú popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

10. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné z dôvodov uvedených v ust. § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie a pre nesprávne právne závery majúce pôvod v nedostatočne zistených rozhodujúcich skutočnostiach) zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Odvolací súd rozhodol postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario).

11. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím na návrh žalobcu zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam v k.ú. C., zapísaným na LV č. XXXX pod bodom XX a XX (bytu č. XX v dome súp. č. XXX s prísl.) s tým, že žalovaná sa stáva výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností a uložil jej povinnosť zaplatiť žalobcovi na náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel sumu 27.450,- eur a to tak, že sumu 10.000,- eur je povinná zaplatiť do 60 dní od právoplatnosti rozsudku a zvyšok formou splátok vo výške 150,- eur mesačne pod následkom straty výhody splátok a zročnosti celého dlhu s tým, že súčasne priznal žalobcovi voči žalovanej plný nárok na náhradu trov konania.

12. Žalovaná prostredníctvom odvolania napáda vecnú správnosť celého rozhodnutia súdu prvej inštancie, dôvodiac, že je založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch a vychádzajúc z obsahu odvolania namietá tiež v určitých častiach nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, uplatňujúc tak dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/, f/ a h/ CSP, naplnenie ktorých ťažiskovo vidí v nesprávnom vyhodnotení ňou produkovanej ťažiskovej okolnosti, spočívajúcej v maloletosti spoločnej dcéry účastníkov konania, ktorá má v dotknutej nehnuteľnosti svoj domov, ktorá podľa jej názoru dôvodne indikuje k ňou požadovanému zamietnutiu žaloby.

13. Žalobca ako druhý z odvolateľov smeruje svoje odvolanie výlučne voči lehote splatnosti prisúdeného plnenia, tvrdiac naplnenie odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/, f/ a h/ CSP (nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v napadnutej časti, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých v tejto odvolaní dotknutej časti súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie), v konkrétnostiach tvrdiac, že súd pre ním stanovenú lehotu splatnosti nemal naplnené zákonné predpoklady a rozhodnutie v tejto časti ani v odôvodnení argumentačne nezvládol.

14. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia vo svetle vyššie uvedených odvolacích dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že podané odvolania indikujú k zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo vzťahu k celému napadnutému rozhodnutiu.

15. Podľa § 141 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní; ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, dohoda musí byť písomná.

16. Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie vecí. Ak nie je rozdelenie vecí dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

17. Podľa § 142 ods.2 OZ z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu, alebo predajom veci a rozdelením výťažku.

18. Možnosť zrušenia spoluvlastníctva autoritatívnym rozhodnutím súdu pre prípad, ak nedôjde k dohode medzi spoluvlastníkmi, rieši ust. § 142 Obč. zákonníka. I keď ide o návrhové konanie a súd je viazaný návrhom na zrušenie spoluvlastníctva, nie je viazaný navrhovaným spôsobom zrušenia, teda rozdelenia spoluvlastníctva. Zrušiť spoluvlastníctvo, nariadiť predaj veci a rozdeliť výťažok z predaja ako posledný spôsob vyporiadania spoluvlastníctva môže výnimočne, a to vtedy, ak o vec nemá záujem žiadny zo spoluvlastníkov. Je potrebné osobitne zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry na rozhodnutie súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nemožno vzhľadom na konštitutívnu povahu rozhodnutia súdu aplikovať ust. § 3 ods. 1 OZ. Z procesného hľadiska je významná závislosť výroku rozhodnutia súdu, ktorým zrušuje podielové spoluvlastníctvo a výroku o jeho vyporiadaní, čo sa prejavuje tým, že nemôže samostatne nadobudnúť právoplatnosť výrok o zrušení spoluvlastníctva a samostatne výrok o jeho vyporiadaní. Preto v prípade odvolania odvolací súd je povinný preskúmať celý výrok rozhodnutia súdu vo veci. Hypotéza uvedená v ustanovení § 142 ods. 1 OZ síce umožňuje súdu spôsob vyporiadania spoluvlastníctva posúdiť v závislosti na skutkových zisteniach tej-ktorej veci, z formulácie daného ustanovenia je však zrejmé, že súd je pri svojom rozhodovaní o spôsobe vyporiadania viazaný v zákone uvedeným poradím, čo znamená: 1. rozdelenie veci, 2. prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu, 3. nariadenie predaja veci a rozdelenie výťažku. Predpokladom vyporiadania spoluvlastníctva prikázaním veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom do vlastníctva (čo prichádza do úvahy vtedy, ak reálne rozdelenie veci nie je možné) je skutočnosť, že spoluvlastník sa hodlá stať vlastníkom celej veci, čo samozrejme nerozlučne predpokladá aj majetkové vyporiadanie s tými, ktorí prestávajú byť spoluvlastníkmi. Citované ustanovenie umožňuje tiež zánik podielového spoluvlastníctva na základe rozhodnutia súdu, ktorý svojim výrokom nariadi predaj veci a výťažok rozdelí podľa podielov jednotlivých spoluvlastníkov, avšak predpokladom pre vydanie takéhoto rozhodnutia je skutočnosť, že žiadny zo spoluvlastníkov vec nechce. Ak niektorý zo spoluvlastníkov prejaví ochotu stať sa vlastníkom celej veci, nariadenie predaja veci neprichádza do úvahy, a to ani vtedy, ak by súd dospel k záveru, že ten, kto prejavil o vec záujem, nebude spôsobilý vyporiadať majetkové hodnoty ostatných spoluvlastníkov. Čo treba považovať za primeranú náhradu, zákon *expressis verbis* neuvádza. Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 22Cdo 3811/2008 definovalo primeranú náhradu tak, že „primeraná náhrada je hodnotový ekvivalent vyjadrený v peniazoch, umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej veci, akú predstavoval podiel spoločníka prisúdený ostatným spoluvlastníkom“. Napriek zneniu ust. § 142 ods. 1 OZ súd môže upustiť od rozhodnutia o zaplatení primeranej náhrady len vtedy, ak inak oprávnený spoluvlastník vyhlási, že zaplatenie primeranej náhrady nežiada.

19. V konkrétnostiach posudzovanej veci medzi stranami nie je sporným, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v katastrálnom území C. zapísaných na LV č. XXXX pod bodom XX a XX každý vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2-ica vedenými Okresným úradom C., katastrálny odbor ako byt č. XX vo vchode č. X na X. poschodí v dome súp. č. XXX postavenom na parcele registra „C“ č. XXXX a podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 6404/196215. Strany sporu nadobudli spoluvlastnícke podiely k predmetným nehnuteľnostiam a to žalobca na základe zmluvy o prevode vlastníctva k družstevnému bytu zo dňa 03.11.2009 zavkladovanej pod č. V XXX/XX a žalovaná na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol povolený dňa 03.12.2014 pod č. V XXXX/XX. Žalobca prejavil vôľu nezotrvať v podielovom spoluvlastníctve a žalovaná prejavila vôľu zotrvať v podielovom spoluvlastníctve. Z obsahu ich podaní ani prednesov v priebehu konania nie je opoznatelný jednoznačný prejav ich vôle nadobudnúť nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva ktoréhokoľvek z nich. Žalobca ako podielový spoluvlastník využil svoje právo a podľa §142 ods. 1 Občianskeho zákonníka navrhol, aby súd podielové spoluvlastníctvo zrušil a vyporiadal. Žalobca od opustenia spoločnej domácnosti predmetné nehnuteľnosti neužíva a nehnuteľnosti užíva žalovaná spolu s ich spoločnou dcérou, a to L. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je toho času už plnoletá a študuje na strednej škole. Tiež nie je sporným, že k dohode o predmete sporu či už pred podaním samotnej žaloby, ako ani ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo.

20. Právo žalobcu, ako podielového spoluvlastníka vyššie identifikovaných nehnuteľností na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nim, nepochybne vyplýva z ust. § 142 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka.

21. Žalovaná ťažiskovou časťou svojich odvolacích námietok sa však dožaduje zamietnutia žaloby žalobcu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva tvrdiac existenciu skutočnosti hodnej osobitného zreteľa, pre ktorú podľa jej názoru prichádza do úvahy vo svetle ust. § 142 ods.2 OZ žalobu zamietnuť, pričom za túto okolnosť považuje skutočnosť, že dcéra účastníkov konania L., ktorá žije spolu s ňou v predmetnom byte, na ktorý je zvyknutá a považuje ho za svoj domov je maloletá, čo s odkazom aj na právny názor vyslovený v ňou citovanom rozhodnutí vyšším súdom možno považovať za dôvod, pre ktorý je možné zvoliť ňou požadovaný výnimočný postup.

22. I keď možno prisvedčiť žalovanej, že okolnosť maloletosti spoločného dieťaťa účastníkov a skutočnosť, že dotknutá nehnuteľnosť je považovaná mal. dieťaťom za jeho domov, by za určitých okolností, avšak pri vyhodnotení aj ďalších súvisiacich skutočností posudzovanej veci, mohla byť považovaná za okolnosť hodnú osobitného zreteľa, pre ktorú by prichádzalo do úvahy takúto žalobu zamietnuť, v konkrétnostiach posudzovanej veci je však už táto odvolacia argumentácia žalovanej bez právneho významu, keďže je zrejmé, že dcéra účastníkov v priebehu konania nadobudla plnoletosť, čím odpadol jediný a ťažiskový dôvod, pre ktorý žalovaná požadovala zamietnutie žaloby a z ktorého dôvodu táto argumentácia už ani z hľadiska hospodárnosti, nebola podrobená detailnému odvolaciemu prieskumu.

23. Zostávalo teda posúdiť, či zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vykonané súdom prvej inštancie možno považovať z hľadiska zostávajúcich odvolacích námietok strán za vecne správne, zodpovedajúce skutočnostiam plynúcim z obsahu spisového materiálu. Vzhľadom k tomu, že odpadol ťažiskový dôvod, pre ktorý žalovaná požadovala žalobu zamietnuť, pri neexistencii ďalších skutočností, ktoré by indikovali k ňou požadovanému zamietajúcemu rozhodnutiu, možno považovať samotné zrušenie podielového spoluvlastníctva medzi stranami sporu za dôvodné a správne, reflektujúce právo žalobcu ako spoluvlastníka v tomto spoluvlastníctve ďalej nezotrvať. Identicky záver však nebolo možné prijať pre nedostatok skutkových zistení (predovšetkým absenciu jednoznačne prejavenej vôle žalovanej, nadobudnúť vyporiadavaný podiel t.č. patriaci žalobcovi na nehnuteľnostiach do jej výlučného vlastníctva) vo vzťahu k rozhodnutiu o samotnom zvolenom spôsobe vyporiadania spoluvlastníctva, čo indikovalo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom ako celku, keďže rozhodnutie v časti o zrušení podielového spoluvlastníctva s výrokom o spôsobe jeho vyporiadania, je neoddeliteľne späté.

24. Z vykonaného dokazovania vyplýva a medzi stranami nie je sporné, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom vyporiadania, nie je reálne deliteľná a teda dôvodne súd prvej inštancie v zákonom stanovenom poradí sa zaoberal možnosťou prikázania nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva jednej zo strán sporu. Zatiaľ však čo žalobca jednoznačne prezentoval a vyplýva to aj z obsahu samotnej žaloby, že o nadobudnutie vyporiadavaného podielu žalovanej záujem nemá, teda inak povedané, neprejavil vôľu stať sa výlučným vlastníkom vyporiadavaných nehnuteľností, tak vôľa žalovanej v tomto smere, či už z jej podaní v písomnej forme, alebo z jej prejavov pred súdom prvej inštancie nie je jednoznačne čitateľná. Prezentovaný záujem na zachovaní bytu ako bydliska pre ich dcéru, bol totiž produkovaný len ako podpora ňou požadovaného zamietnutia návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, teda smeroval k zachovaniu existujúceho spoluvlastníckeho stavu. Svoj záujem na nadobudnutí výlučného vlastníctva vyporiadavanej nehnuteľnosti, ktoré je však neoddeliteľne spojené tiež s majetkovým vyporiadavaním podielu v prospech ustupujúceho spoluvlastníka, v tomto prípade žalobcu (ktorý sa výplaty doposiaľ nezriekol), však žalovaná neprezentuje. Naopak, v princípe v neprospech takéhoto spôsobu vyporiadania produkuje tvrdenia o tom, že vzhľadom k tomu, že nemá finančné prostriedky na to, aby mohla ustupujúceho spoluvlastníka, teda žalobcu, vyplatiť a že tieto finančné prostriedky ani nie je spôsobilá zabezpečiť si prostredníctvom úverového zaťaženia tvrdí, že pokiaľ by došlo k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva, bolo by potrebné jedine byt predať a výťažok si rozdeliť. S týmito tvrdeniami žalovanej, v kolízii so zvoleným spôsobom vyporiadania, pri absencii prejavu jej jednoznačnej vôle nadobudnúť nehnuteľnosti reálne do výlučného vlastníctva, sa však súd prvej inštancie ani v najmenšom nezaoberal, teda nevyporiadal, i keď ide o nepochybne ťažiskové argumenty. Faktom síce je, že i keď prikázanie vyporiadavaného podielu do vlastníctva toho-ktorého spoluvlastníka nie je podmienené preukázaním jeho bonity vo vzťahu k možnosti nahradiť ustupujúcemu spoluvlastníkovi náhradu za spoluvlastnícky podiel, jednoznačne je tento spôsob vyporiadania viazaný na základný predpoklad, a to nespochybniteľný prejav vôle potencionálneho nadobúdateľa tohto podielu, čo by v konkrétnom prípade mala byť žalovaná v tom smere, že skutočne tento má vôľu nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva nadobudnúť, k čomu však v konkrétnostiach tejto veci nedošlo. Len za tohto predpokladu, potom možno následne riešiť výšku výplaty podielu, či jej splatnosť, ktoré tiež boli odvolaním žalovanej dotknuté.

25. S poukazom na vyššie uvedený nedostatok, teda bude úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci žalovanú následne či už pred, alebo priamo na nariadenom pojednávaní vyzvať, aby jednoznačne uviedla, či má záujem, resp. je jej vôľou vyporiadavaný podiel pripadajúci t.č. na žalobcu do svojho výlučného vlastníctva nadobudnúť, samozrejme pri plnom vedomí toho, že súčasne s ním bude zaviazaná na povinnosť majetkového vyporiadania tohto podielu, inak povedané, že jej bude uložená povinnosť žalobcovi túto náhradu vyplatiť (samozrejme pre prípad, ak sa žalobca tohto práva na výplatu výslovne nevzdá). Len v prípade kladného stanoviska žalovanej, možno potom o tomto spôsobe vyporiadania uvažovať, samozrejme za predpokladu, že by v prípade negatívneho stanoviska žalovanej, na druhej strane samotný žalobca o nadobudnutie podielu žalovanej záujem neprejavil. Pokiaľ by žalovaná takýto jednoznačný postoj nevyjadrila (a následne tiež ani žalobca), prichádza do úvahy zvažovať len posledný spôsob vyporiadania spoluvlastníctva po jeho zrušení stanovený zákonom a to nariadenie predaja nehnuteľnosti a s ním súvisiace rozdelenie výťažku. Keďže súd prvej inštancie sa vo svetle vyššie uvedeného vecou nezaoberal a z vnútorne protirečivými vyjadreniami žalovanej sa nevysporiadal, nebolo možné považovať rozhodnutie súdu prvej inštancie za iné, ako predčasné, nemajúce oporu v existujúcich skutkových zisteniach.

26. Napriek vyššie uvedenému ťažiskovému nedostatku, ktorý sám osebe bez ďalšieho indikuje k zrušujúcemu rozhodnutiu, odvolací súd však považuje z hľadiska hospodárnosti zaujať stanovisko aj k niektorým ďalším námietkam produkovaným v odvolaniach.

27. Pokiaľ ide o výšku samotnej primeranej náhrady za vyporiadavaný spoluvlastnícky podiel, ktorý bol odvolacími námietkami žalovanej dotknutý prostredníctvom jej tvrdení o tom, že ide o čiastku neprimeranú, nemajúcu oporu vo vykonanom dokazovaní, tak v tomto smere námietky žalovanej nemožno považovať v tomto štádiu za dôvodné.

28. Nemožno totiž opomenúť základný princíp, ktorým je na rozdiel od mimosporového konania ovládaného vyšetrovacím princípom, ovládané dokazovanie v sporovom konaní, o ktoré ide aj v posudzovanej veci, a to princíp prejednávaci (zásada formálnej pravdy v § 185 CSP), ktorý spočíva v tom, že tvrdiť skutočnosti rozhodné pre posúdenie daného prípadu a navrhovať a predkladať dôkazy pre tieto skutočnosti, je zásadne vecou strán sporu, na ktorých spočíva hlavná zodpovednosť za zhromaždenie skutkového podkladu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej, teda iniciatíva v tomto smere jednoznačne zaťažuje ich. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu. Ak tak strany nekonajú, potom postihne tú stranu, ktorá je povinná potrebné tvrdenie vykonať, nepriaznivý procesný následok spočívajúci v tom, že súd rozhodne v jej neprospech. Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania a to v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania a poslednou možnosťou je moment pred vyhlásením uznesenia súdom prvej inštancie o skončení dokazovania. Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Keďže teda súd vychádza len zo skutočností tvrdených stranami a vykonáva len tie dôkazy, ktoré tieto navrhli, bolo tak na žalovanej, akým spôsobom svoju obranu proti uplatnenému nároku a v rámci neho tiež výške náhrady za spoluvlastnícky podiel formulovala a na akých skutočnostiach jeho dôvodnosť zakladala vo vedomí, že pasivita, či nesprávne zvolená argumentácia, jej môže priniesť negatívne dôsledky v spore, teda nesplnenie si povinnosti potrebných, či nesprávne, nedostatočne produkovaných tvrdení sa nutne muselo prejaviť v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre žalovanú ako stranu, ktorá bremeno tvrdenia neunesla, k naplneniu čoho aj došlo v posudzovanej veci, keď žalovaná síce namietala výšku náhrady za spoluvlastnícky podiel, ktorá vychádzala z predložených listinných dôkazov (vyjadrení realitných kancelárií a vyjadrenia C. C. E.), avšak neprodukovala žiadne dôkazy, ani nenavrhol ich vykonanie, ktoré by boli spôsobilé k záveru o opodstatnenosti jej obrany v tomto smere. Zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu jej však vytvára priestor na to, aby vyvinula aktivitu v tomto smere a je výlučne na nej, akým spôsobom ho využije (samozrejme pre prípad jej kladného stanoviska nadobudnúť podiel žalobcu), pričom však musí mať na zreteli, že v prípade nečinnosti nemôže legitímne očakávať v prospech nej v tomto smere vyznievajúce rozhodnutie.

29. Na strane druhej ako dôvodné, vyhodnotil odvolací súd v tomto štádiu námietky žalobcu smerujúce voči splatnosti prisúdeného dlhu, s ktorými sa odvolací súd považoval za potrebné vo svetle ďalšieho rozhodovania vo veci vysporiadať, keďže nepochybne sú spôsobilé bezprostredne ovplyvniť aj samotné stanovisko žalovanej k otázke jej záujmu na nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu žalobcu, keďže s ním je bezprostredne spojené aj majetkové vyrovnanie v podobe náhrady za spoluvlastnícky podiel žalobcu a lehota jeho splatnosti, spôsoby rozhodnutia o ktorej upravuje ust. § 232 CSP.

30. V zmysle § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

31. V zmysle § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

32. Citované ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje všeobecnú lehotu na plnenie tri dni, ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozsudku, ktorá platí aj v tých prípadoch, keď ide o výrok na plnenie a súd vo výroku rozsudku neurčil lehotu na plnenie. Citované ustanovenie bližšie stanovuje podmienky vykonateľnosti rozhodnutia a tým zaručuje jeho vymáhateľnosť štátnou mocou aj proti vôli tých, ktorým sa v ňom ukladá nejaká povinnosť. Pomer právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku je pre prevažnú časť prípadov plnení vyriešená tak, že vykonateľnosť nastáva v trojdennej lehote na plnenie počítanej odo dňa, kedy rozsudok nadobudol právoplatnosť, len u rozsudkov predbežne vykonateľných, začína lehota na plnenie plynúť už od doručenia v zmysle § 44 CMP (podľa ktorého rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde). Určenie dlhšej než trojdennej lehoty na plnenie (tiež povolenie splátok podľa ods. 4 ust. § 232 CSP), patrí medzi procesné úkony súdu, ktoré zákon zveruje do jeho voľnej úvahy, prostredníctvom čoho je súdu tak umožnené, aby aj sám a nezávisle od návrhu účastníkov uvážil, či je povolenie predmetnej výhody vhodné so zreteľom na pomery toho, ktorému sa povinnosť plnenia ukladá, na výšku prisúdenej čiastky, alebo na iné okolnosti prípadu. Povolenie splátok je plne v kompetencii konajúceho súdu a to aj bez ohľadu na návrhy strán.

33. Ustanovenie § 232 ods. 4 CSP teda umožňuje súdu rozhodnúť, že peňažné plnenie, či už ako celok, či jeho časť, sa môže vykonať aj v splátkach, ktorá veta pokrýva všetky tie prípady, keď je plnenie už splatné, avšak vo výnimočných prípadoch môže súd rozhodnúť, že sa bude plniť v splátkach. Odôvodnenosť týchto prípadov sa bude posudzovať podobne ako pri odseku 3 cit. zák. ustanovenia. Zákon umožňuje súdu formulovať vo výroku svojho rozhodnutia tiež tzv. doložku cross default, t.j. že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

34. Pri úvahách a možnom plnení v splátkach, je okrem pomerov na strane povinného subjektu (jeho platobnej schopnosti) vo vzťahu k výške priznaného nároku, potrebné tiež posúdiť, či prípadné plnenie nad rámec zákonnej lehoty troch dní by vzhľadom na okolnosti veci, charakter sporu a spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi účastníkmi, nebolo vo vzťahu k oprávnenému subjektu (žalobcovi) neudržateľným. Nemožno nevziať do úvahy tiež postoj žalovanej v spore, teda jej (ne)ochotu plniť. Je teda zrejmé, že takéto rozhodnutie vyžaduje existenciu konkrétnych okolností každej posudzovanej veci, indikujúcich dôvodne k takémuto záveru, ktoré musia byť v odôvodnení rozhodnutia konkretizované a takýto spôsob určenia lehoty plnenia musí byť vo svetle nich argumentačne zvládnutý. Vyššie uvedenými princípmi, sa však súd prvej inštancie nespravoval.

35. Tento síce v odôvodnení svojho rozhodnutia v časti dotýkajúcej sa tejto problematiky a to v bode 18 a 19 produkuje správne všeobecné teoretické východiská, vo svetle ktorých je potrebné o splatnosti prisúdeného nároku rozhodovať, avšak na konkrétnosti posudzovanej veci ich neaplikuje. Vo všeobecnosti len odkazuje na to, že v kolízii s neistým výsledkom exekučného konania je lepšie povolenie splátok. V konkrétnostiach však neuvádza, aké úvahy ho viedli k určení takej lehoty splatnosti, ktorá zásadným spôsobom znevýhodňuje žalobcu, keď ukladá povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi prakticky len 1/3-inu prisúdenej náhrady za vyporiadavaný spoluvlastnícky podiel v udržateľnej lehote do 60 dní a prakticky 2/3-iny resp. takmer 2/3-iny jej umožňuje splácať v splátkach rozložených na obdobie takmer 10 rokov pri založení stavu, že z jej strany nehnuteľnosť prakticky tak ako je využívaná doposiaľ, aj naďalej bude okamžite využívaná naďalej. Pravdou je, že súdna prax tak v konaniach o vyporiadanie BSM, ako aj v konaniach o zrušenie

a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, kedy jedna zo strán býva spravidla zaväzovaná na vyrovnanie vyporiadavaných podielov, v prípade nepriaznivých pomerov na strane povinnej (ktoré samozrejme musia byť preukázané, teda podložené konkrétnymi listinnými dôkazmi a v odôvodnení riadne vyšpecifikované a vyargumentované, k naplneniu čoho však v posudzovanej veci nedošlo), akceptuje čiastočné plnenie v splátkach, avšak v kolízii s právami oprávneného subjektu za podmienok, aké nastavil súd prvej inštancie napadnutým. Súdna prax akceptuje s prihliadnutím na spravodlivé usporiadanie vo vzťahu k oboj stranám lehotu splatnosti, v rámci ktorej, ak to okolnosti sporu a nepriaznivý sociálny aspekt na povinnej strane odôvodňujú, prisúdenú časť plnenia v rozsahu minimálne 1-ice uložiť zaplatiť povinnej osobe v rozsahu 30 - 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia (pokiaľ samozrejme nie je dohoda medzi účastníkmi iná) a zvyšnú časť, pokiaľ by prichádzali do úvahy z hľadiska vyššie uvedených aspektov splátky, tieto rozložiť do maximálneho horizontu 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, resp. od mesiaca nasledujúceho po dobe splatnosti jednorazovej čiastočnej výplaty. Pre povinnú stranu priaznivejšia situácia môže nastať v prípade konsenzu strán, nie je však udržateľným, aby takéto plnenie bolo rozložené na obdobie takmer 10 rokov, pretože by išlo o zásadné znevýhodnenie ustupujúceho spoluvlastníka, a to bez ohľadu na to, či a koľko ďalších nehnuteľností tento vlastní. Nedôvodne sa totiž žalovaná domnieva, že okolnosť vlastníctva ďalších nehnuteľností na strane žalobcu by mohla otázku splatnosti prisúdeného nároku ovplyvňovať, táto je spôsobilou ovplyvniť jedine rozhodnutie v prípade kolízie medzi stranami v tom, že by si obe strany nárokovali na vlastníctvo celej nehnuteľnosti s odôvodnením, že si tak chcú riešiť bytovú otázku, o ktorý prípad však v posudzovanej veci nešlo. Preto aj vo vedomí tohto aspektu musí žalovaná zvažovať svoj postoj v spore, pokiaľ ide o preferenciu spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

36. V konečnom dôsledku žalovaná sa svojim odvolaním dotýka tiež problematiky nároku na náhradu trov konania, v ktorej časti, a tu treba prisvedčiť žalovanej, odôvodnenie rozhodnutia k tejto problematike sa vzťahujúce (bod 20), nie je súdom prvej inštancie argumentačne zvládnuté.

37. Rozhodovanie o náhrade trov konania tvorí integrálnu súčasť súdneho konania.

38. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

40. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, sa teda v sporovom konaní povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní, čo znamená, že účastník konania, ktorý v spore úspešne, má v princípe právo na to, aby sa mu nahradili trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona. Prelomenie uvedenej zásady umožňuje súdu za splnenia zákonných predpokladov ust. § 257 CSP, ktorej aplikácie sa žalovaná posúdiac obsah odvolania v tejto časti domáha, ku ktorej námietke napriek zrušujúcemu rozhodnutiu sa odvolací súd považuje potrebné z dôvodu hospodárnosti vyjadriť, keďže možnosťou jeho prípadnej aplikácie sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal.

41. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy teda v prípadoch, keď sú síce naplnené predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom, alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť takéhoto prípadu môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

42. Úspech toho-ktorého účastníka sa zisťuje porovnaním žalobného návrhu a rozhodnutia súdu. V prípade sporu o zrušenie podielového spoluvlastníctva účastníkov k nehnuteľnosti sa teda berie do úvahy nielen to, či došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva, ale tiež to, či došlo k vyporiadaniu spôsobom, akým navrhoval žalobca, pretože len v prípade naplnenia týchto predpokladov možno konštatovať, že žalobca bol v spore plne úspešný, s čím je spojený aj, vychádzajúc zo zásady úspechu,

na jeho strane vznik nároku na plnú náhradu trov konania. Ako však je vyššie uvedené, prelomenie tejto zásady umožňuje § 257 CSP, ktorého aplikácie pre prípad úspechu žalobcu sa žalovaná domáhala, s ktorým sa súd prvej inštancie nezaoberal. Žalovaná v tomto smere dôvodí tak nepriaznivým sociálnym aspektom na jej strane, ako aj okolnosťami sporu, ale tiež okolnosťami spočívajúcimi v iných rodinno-právnych vzťahoch medzi účastníkmi, či ich t.č. už plnoletou dcérou. Vyhodnotením toho, či tieto by boli spôsobilé privodiť v jej prospech priaznivejšie rozhodnutie o trovách sa odvolací súd nezaoberal, keďže k tomu nebol dôvod, keďže nie sú splnené zákonné predpoklady pre to, aby v tomto štádiu vôbec bolo možné o trovách rozhodovať. Uvedené však považuje za potrebné dať do pozornosti jednak vo vzťahu k súdu prvej inštancie, aby pri následnom rozhodnutí vo veci zvažoval a zaoberal sa pri rozhodovaní o trovách konania, a to bez ohľadu na konštatovanie úspechu ktorejkoľvek zo strán, možnosťou aplikácie ust. § 257 a tiež uvedené dáva do pozornosti aj vo vzťahu k oboj stranám sporu pretože by bolo iluzórne sa domnievať, že len samotná existencia nepriaznivého aspektu na tej-ktorej strane by k tomu bola spôsobilou, pretože existenciu týchto okolností je potrebné totiž posudzovať a hodnotiť (pokiaľ samozrejme existujú) vo vzťahu k oboj stranám, a to vo svetle povinnosti súdu rozhodnúť vždy spravodlivo, berúc zreteľ na všetkých, ktorých sa rozhodnutie týka. Vo svetle toho je preto potrebné si uvedomiť, že prípadný postoj v spore v podobe procesných obštrukcií či už v rámci nepreberania si súdnych zásielok či iných, by udržateľne nemohlo viesť k prelomeniu zásady, ktorou je otázka náhrady trov konania v sporových prípadoch ovládaná prostredníctvom ust. § 257 CSP, pretože týmto spôsobom by bol popretý zmysel a účel funkcií, ktoré má náhrada trov konania plniť, a to či už sankčnej, satisfakčnej alebo preventívnej. Touto otázkou sa však súd prvej inštancie bude zaoberať pri ďalšom rozhodovaní vo veci.

43. Keďže teda v súhrne odvolacích zistení, rozhodnutie súdu prvej inštancie je z hľadiska vyššie uvedených dôvodov nesprávne, nezostávalo odvolaciemu súdu iné, ako z dôvodov uvedených v ust. § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP toto zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie podľa § 391 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

44. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude zistiť jednoznačné stanovisko žalovanej k žalobcom navrhovanému spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, teda jej nespochybniteľnú vôľu pre prípad zrušenia spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, tieto nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva, samozrejme vo vedomí s tým súvisiacej zákonnej povinnosti vyplatiť žalobcovi za jeho podiel primeranú finančnú náhradu a to v primerane udržateľnej a akceptovateľnej lehote. Pre prípad negatívneho stanoviska žalovanej, bude potrebné zistiť u žalobcu, či na strane druhej má on záujem o nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu žalovanej s identickým vznikom povinnosti výplaty jej náhrady za spoluvlastnícky podiel, pričom v prípade oboch negatívnych stanovísk, bude potrebné sa zaoberať v poradí tretím zákonným spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to predajom nehnuteľnosti. Pre prípad kladného stanoviska žalovanej vo vzťahu k žalobcom navrhovanému spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva v závislosti od dôkaznej situácie, či už existujúcej, alebo zmenenej, bude potrebné stanoviť výšku primeranej náhrady, túto samozrejme v zodpovedajúcom rozsahu odôvodniť, žalovanú na výplatu zaviazat', v prípade úvahy o dlhšej lehote splatnosti v medziach ust. § 232 CSP túto riadne zdôvodniť za predpokladu, že spisový materiál bude obsahovať listinné dôkazy stanovenie dlhšej lehoty umožňujúce a pokiaľ ide o akcesorickú problematiku náhrady trov konania pri rozhodovaní o nich sa vysporiadať tiež s možnou aplikáciou ust. § 257 CSP požadovanou žalovanou.

45. Súd prvej inštancie teda po vrátení veci odstráni nedostatky súdneho konania a rozhodnutia tak, ako ich odvolací súd zistil a uviedol v tomto zrušujúcom uznesení, v konaní bude postupovať v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu prvej inštancie, svojím procesným postupom poskytne účastníkovi konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky, CSP, bude sa zaoberať tiež všetkými argumentmi a dôkaznými návrhmi účastníkov konania vykonané dôkazy starostlivo vyhodnotí v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP a vo veci opätovne rozhodne. Svoje rozhodnutie je súd prvej inštancie povinný odôvodniť v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP.

46. Právny názor odvolacieho súdu je pre súd prvej inštancie záväzný (§ 391 ods. 2 CSP).

47. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 396 ods. 1, 3 CSP).

48. Záverom však odvolací súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť oboch účastníkov na špecifické okolnosti tohto prípadu spočívajúce v tom, že nielen výsledok, ale aj priebeh tohto sporu nepochybne je spôsobilý zasiahnuť tiež do sféry ich spoločného dieťaťa, i keď toho času už plnoletého, pretože skutočnosť, že došlo k rozvratu ich manželstva, nespôsobuje ani na strane jedného z nich zánik ich rodičovstva a spôsob, akým budú postupovať v tejto veci, môže zásadne negatívnym spôsobom ovplyvniť ich vzájomné vzťahy. Možno teda len apelovať na nich, aby pri riešení tejto problematiky v kolízii vlastných predstáv a záujmov a vplyvu ich zjavne ťažko narušených vzájomných vzťahov nepovýšili vlastné záujmy nad záujem a psychickú stabilitu svojho dieťaťa, ktoré sú v hierarchii hodnôt, bez ohľadu na jeho plnoletosť, u každého zodpovedného rodiča nepochybne vyššie a vo svetle neho sa snažili dospieť ku vzájomnému konsenzu, prijateľnému pre všetkých, ktorí nastoleným stavom budú dotknutí.

49. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).